

Szavai Nándor

(Zágráb, 1906. július 27. – Budapest, 1979. január 30.)
Kossuth-díjas irodalomtörténész, műfordító. 1948 és
1950 között oktatásügyi államtitkár, tanár

A gimnáziumi szakosztály elnöke 1967-től, 1975-től
tiszteletbeli elnöke

A budapesti egyetemen Eötvös kollégista volt, francia nyelv- és irodalom szakon tanult, tanulmányait Párizsban a Sorbonne-on fejezte be. Hazaérkezvén doktorált, középiskolákban tanított, 1945-ben a Vallás és Közoktatásügyi Minisztériumban osztályvezető-helyettes, majd 1946-tól a budapesti tankerület főigazgatói beosztásában működött. Nevével kötik össze a magyar úttörőmozgalom történetírői azt az 1388/1946/46-47. sz. rendeletet, mellyel elsőként az országban engedélyezte az iskolákban az úttörőcsapatok szervezését. 1948 áprilisától rövid ideig elnökölte is a Magyar Úttörők Szövetségét. 1948-1950 között kinevezték oktatásügyi államtitkárnak. Ortutay Gyulával kidolgozott egy általános művelődésügyi tervet és részt vett az iskolák államosításában. 1950-től gimnáziumi igazgatói beosztásban dolgozott, majd az ELTE-n mint szakvezető tanár oktatott, később a Francia Tanszék módszertani előadójaként működött, innen vonult nyugalomba 1973-ban.

Esszéket, tanulmányokat írt az irodalom és a neveléstudomány témakörében. Fordította a francia és angol klasszikus és modern írók műveit. Főleg szépirodalmat fordított, de hasznos kézikönyveket, történelmi forrásokat és tankönyveket is. Egyik főmunkatársa volt a Világirodalmi Lexikonnak. Műfordítások lektorálásával is foglalkozott, a kötetekhez bevezető tanulmányokat vagy éppen utószavakat írt, vagy új köteteket ismertető minőségigényes színvonalon szolgálta az irodalmi ismeretek terjesztését, a magyar iskolaügyet és a közművelődést. Műfordításainak stílusa vetekszik 20. századi szépíróink legjobbjáival. Fordításait ma napig újra és újra közreadják.

Fő műveiből: Rend és szabadság az iskolában. (1949); [Jean-Jacques Rousseau](#): tanulmány. (1964); Világirodalmi antológia a középiskolák számára. 1-2. köt. Budapest, Tankönyvkiadó, 1958

Forrás:

Új magyar irodalmi lexikon III. (P–Zs). Főszerk. Péter László. Budapest: Akadémiai. 1994. 1914-1915. o.

Bikácsi Gergely: Sz. N. halálára (Élet és Irodalom, 1979. 6. sz.

Nádházi Lajos: A magyar úttörőmozgalom kronológiája (1945-1998). Magyar Úttörők Szövetsége, Budapest, 1999.